

चां स्त्रीलिङ्गवात्तद्विशेषणयोरनिशिता वाजिनीमित्यनयोः स्त्रीत्वं विशेषः ॥२१॥

a. अदित्यै रास्तासि । b. विहोर्विष्योऽसि । c. ऊर्जे वा ।

d. अदब्धेन वा चक्षुषावपश्यामि ।

अग्नेर्जिह्वासि सुहृदेवेभ्यो धाम्नेधाम्ने मे भव यनुषियनुषे ॥३०॥

का° [२.७.१.] पत्नीऽ संनक्षति प्रत्यग्दक्षिणत उपविष्टां गार्हपत्यस्य मुञ्जयो-
क्तेण त्रिवृता परिकृत्यधीवासोऽदित्यै रास्तासीतीति । हे योक्ता अदित्यै अदित्या
भूम्यास्त्वं रास्तासि रशना भवसि ॥ का° [२.७.२.३.] दक्षिणं पाशमुत्तरे प्रतिमु-
च्योर्धमुद्धरति विहोर्विष्य इति न ग्रन्थिं करोतीति । हे दक्षिण पाश त्वं विहोः
यज्ञस्य वेष्योऽसि व्यापकोऽसि । विष्णु व्याप्तौ ॥ का° [२.७.४.] ऊर्जे त्वेत्याज्यमु-
दास्येति । हे आज्य त्वामुदासयामीति शेषः । किमर्थम् । ऊर्जे उत्तमरसलाभाय ।
विलापितं घृतं सुस्वादु भवति ॥ का° [२.७.४.] पत्नीमवेक्ष्यत्यदब्धेनेतीति ।
दम्नोतिर्हिसार्थः । हे आज्य अदब्धेन अनुपहंसितेन चक्षुषा त्वामवपश्यामि ।
अवाचीनं यथा तथाधोमुखी सती पश्यामि । किं च हे आज्य त्वमग्नेर्जिह्वासि ।
यदाज्यमग्नौ ह्रूयते तदा जिह्वेव ज्वालोत्पद्यतेऽतस्त्वमग्नेर्जिह्वा । किम्भूतं देवेभ्यो
र्थाय सुहृः सुहृ ह्रूयते इति सुहृः पुंस्त्वं हान्दसम् । यदा जिह्वाविशेषणं सुहृ
ह्रूयते देवा आह्रूयन्तेऽनया सा सुहृर्जिह्वा । ज्वालां दृष्ट्वा आयत्तीत्यर्थः । अतो
मे मम धाम्नेधाम्ने भव तथा यनुषियनुषे च भव । धाम स्थानम् । फलेन युज्यत
इति यनुःशब्दो यागवाची । धाम्नेधाम्ने तत्तद्यागफलोपभोगस्थानसिद्ध्यर्थं भव ।
यनुषियनुषे तत्तद्यागसिद्धये योग्यं भवेत्यर्थः ॥३०॥

a. सवितुस्त्वा प्रसवऽउत्पुनाम्यहिद्रेण पवित्रेण सूर्यस्य रुश्मिभिः ।

b. सवितुर्वः प्रसवऽ - रुश्मिभिः ।

c. तेजोऽसि शुक्रमस्यमृतमसि ।

d. धाम नामासि प्रियं देवानामनाधृष्टं देवयजनमसि ॥३१॥

इति माध्यन्दिनीयायां वाजसनेयसंहितायां प्रथमोऽध्यायः ॥